

Izhaja dvakrat na teden, in sicer v sredo in soboto ob 11. uri predpoldne ter stane z izrednimi prilagami ter s »Kazipotom« ob novem letu vred po pošti prejemana ali v Gorici na dom pošiljana:

vse leto . . . . . 13 K 20 h, ali gl. 6-60
pol leta . . . . . 6 » 60 » » » 3-30
četrt leta . . . . . 3 » 40 » » » 1-70
Posamične številke stanejo 10 vin.

Naročnino sprejema upravnništvo v Gosposki ulici št. 7. v Gorici v »Goriški Tiskarni« A. Gabršček vsak dan od 8. ure zjutraj do 6. zvečer; ob nedeljah pa od 8. do 12. ure. Na naročila brez doposlane na ročnine se ne oziramo.

Oglasni in poslanice se računajo po petih vrstah čr tiskano 1-krat 8 kr., 2-krat 7 kr., 3-krat 6 kr. vsaka vrsta. Večkrat po dogodbi. — Večje črke po prostora. — Reklame in spisi v uredniškem delu 15 kr. vrsta. — Za obliko in vsebino oglasov odklanjamo vsako odgovornost.

SOČA

»Vse za omiko, svobodo in napredek!« Dr. K. Lavric.

Uredništvo

se nahaja v Gosposki ulici št. 7 v Gorici v I. nadst. Z urednikom je mogoče govoriti vsak dan od 8. do 12. dopoldne ter od 2. do 5. popoldne; ob nedeljah in praznikih od 9. do 12. dopoldne. Upravnništvo se nahaja v Gosposki ulici št. 7. v I. nadst. na levo v tiskarni.

Naročnino in oglase je plačati loco Gorica.

Dopisi naj se pošiljajo le uredništvu.

Naročnina, reklamacije in druge reči, katere ne spadajo v delokrog uredništva, naj se pošiljajo le upravnistvu.

»PRIMOREC«

izhaja neodvisno od »Soče« vsak petek in stane vse leto 3 K 20 h ali gl. 1-60.

»Soča« in »Primorec« se prodajata v Gorici v naši knjigarni, v tobakarni Schwarz v Solski ulici, Jellersitz v Nunski ulici in v Korenski ulici št. 22; — v Trstu v tobakarni Lavrenčič na trgu della Caserma.

Odgovorni urednik in izdajatelj Ivan Kavčič v Gorici.

— Telefon št. 83. —

»Gor. Tiskarna« A. Gabršček (odgov. Iv. Meljavec) tiska in zal.

Boji za razširjenje

volilne pravice.

Celo Avstrijo pretresajo boji za razširjenje volilne pravice. Po dogodkih zadnjih dni pa sta stopili v odločilno ospredje glavni mesti v naši državni polovici: Dunaj in Praga.

Že pretekali teden je demonstrirala velikanska množica za splošno volilno pravico na Dunaju. Množica je šla pred poslansko zbornico, hotela pa je iti demonstrirati tudi pred — cesarsko palačo. Pot jej je zastavila policija. Naravna posledica tega je, da je bilo lahko in težko ranjenih kakih 100 oseb. V nedeljo je bila zopet velikanska demonstracija za splošno in jednako volilno pravico. Rdeče zastave so vihrale s stebrov pred parlamentom, kjer visijo navadno črno-rumene, na njih pa so bili napisani: Na dan s splošno in jednako volilno pravico. Demonstracije se je udeležilo okoli 50.000 ljudi. Policija je ostala to pot pasivna. Pripravljen pa je bil cel polk vojaštva. Pred parlamentom so govorili razni poslanci. Ko so plezali nekateri delavci na streho parlamenta ter pritrdili poleg bronastih konj rdeče zastave, je vskliknil grof Dsieduszycki: Prav tako, kakor v Petrogradu. Pri tej demonstraciji je bil pred poslansko zbornico prečitani dopis, s katerim se izreka slovensko narodno radikalno dijaštvo za splošno in jednako volilno pravico ter izraža dunajskim bojevnikom svoje simpatije.

Velikanska manifestacija za splošno in jednako volilno pravico je bila v nedeljo tudi v Pragi. Udeležilo se je te manifestacije kakih 50.000 ljudi. (Torej je le na Dunaju in v Pragi demonstriralo za razširjenje volilne pravice okoli 100.000 ljudi! To je pač impozantno število! Vršile so se demonstracije hkratu tudi v Lvovu, Gradcu, Trstu itd.) Čuli so se klici: Živela socijalna revolucija! Živela ruska revolucija! Na

dan s splošno in jednako volilno pravico! Na spomenik »Čehije« so položili na glavo rdečo kapo, v roke pa so jej deli rdečo zastavo. Demonstrantje so vpili na redarje in pri nemškem kazinu so metali kamenje na kazino in na redarje. Trikrat se je baje ustrelilo na redarje, ti so začeli streljati na množico. Več ranjenih je obležalo na cesti. Nekemu 16-letnemu vajencu Poličarju je prekal redar glavo; deček je umrl v bolnišnici. Mir je napravilo vojaštvo. 47 oseb je težko ranjenih, 118 lahko, neznatneje ranjenih je okoli 130. Tudi nekaj vojakov je ranjenih.

Kaj pravi vlada nasproti gibanju za volilno reformo?

Vladno glasilo »Wiener Abendpost« je prineslo izjavo o sedanjem gibanju za volilno reformo. Izjava pravi, da se je iz debat v zadnjem zasedanju državnega zbora pokazalo, da se je prvotno načelno nasprotje proti razširjenju volilne pravice znatno ublažilo, in da sta danes parlament, kakor tudi večina javnosti mnogo bolj naklonjena reformi. Vlada ni mogla teh dejstev prezreti, temuč se je morala tembolj temeljito baviti s tem vprašanjem, čim večji so pomisleki in ovire, ki se stavijo na pot praktični izvedbi zahteve po direktni, splošni in enaki volilni pravici v Avstriji. Ne sme pa se prezreti, da so te želje in zahteve dobile oporo po dogodkih v drugih državah. V Avstriji pa se ne da uporabiti enostavna oblika, temveč je treba upoštevati najrazličnejše okolnosti, da ne bo prehod spojen s prevelikimi političnimi pretresi. Za to pa je treba mirnega in vsestranskega razmišljanja. Za tako delo pa je pred vsem potreben mir v javnem življenju. Med strastnim ljudskim gibanjem takega dela ni mogoče izvršiti. Ako misli vlada na izpolnitev zahteve glede časa primerne spremembe volilne pravice, ima tudi dolžnost, da zaradi te ne pusti motiti javnega reda. V tozadevnem gibanju se mora razločevati poli-

tični moment od nasilstva in nezakonitosti. Političnemu gibanju vlada ne stavi zaprek, bodisi da se o tem razpravlja v časopisju ali na shodih. Politična agitacija za volilno reformo se naj nemoteno razvija v zakonitih mejah. Toda zgoditi se ne sme ničesar, kar bi povzročalo nemire ali punte.

Vlada se torej počasi bliža volilni reformi in v ministerstvu baje prav pridno delajo načrte za njo. Seveda so vladi pri sreči — Nemci! In pa mir hoče na ulici! Ali najbrže se bo morala otresti skrbi za Nemce, da bi ne izgubili svoje »posesti«, kajti demonstracije in manifestacije se ne ozirajo na sedanje privilegije Nemcev, marveč jih hočejo prav odpraviti, in brez dvoma boji ne ponehajo, dokler jim ne sledi popolna zmaga. Čim prej sprejme vlada volilno reformo, tim prej bo mir. Seveda morajo ozirati na nemško »posost« popolnoma odpasti!

DOPISI.

Iz Trsta. — (Zavod sv. Nikolaja za brezposelne služkinje v Trstu.) Dne 22. oktobra t. l. se je vršil v zavodu izvanredni občni zbor z dnevnim redom: 1. Volitev odbora in 2. slučajnosti. Zborovanja se je udeležilo izvanredno veliko zborovalk, narodnih dam in deklet. V odbor so bile enoglasno izvoljene sledeče gospe in gospice: Karla Ponikvarjeva, predsednica; Roža dr. Gregorinova, podpredsednica; Olga Sancin in Marija Kovač, tajnici; Marija Žitnik, voditeljica notranje uprave in Lucija Šere, namestnica: Režika Gruden in Tončka Čarga, pregledovalke računov; častiti g. J. A. Budin, duhovni voditelj. Odbornice: Ema Bartelj, Franca Batista, Kunigunda Blatnik, Katinka Cotič, Marija Čarga, Marica Forcesin, Mara in Lota Gregorič, Jelislava Gulič, Maša Grom, Antonija Grahli, Marija Istinič, Angela Jan, Katinka Jugovic, Urška Kern, Milka Mankoč, Ivanka Mrakuža, Ana Mišič, Antonija Ponderlak, Nežika Reselj, Nežika Reven, Zinka dr. Ribačeva, Lojzika Stoka, Marija Sancin, Ama-

lija Vidmar in Karolina Zadnik. Na predlog č. g. I. A. Budina se je sklenilo ustanoviti »Čebelico«, hranilnico, da donajajo dekleta po stotinkah, kar so pripravile, a vsa ta svota se naloži v »Tržaško hranilnico in posojilnico«. Tudi ta predlog je enoglasno vsprejet z navdušenjem. Da je bila »Čebelica« potrebna, znači že to, da so dekleta tekom 9 dni prinesle 257 K 90 st., koje se je naložilo v hranilnici. Novci so tu gotovi, če dekleta izgubi tudi knjižico, lahko prejme svoj uložek, za jamstvo je odgovoren pa sam zavod sv. Nikolaja. Torej dekleta, le pridno nosite in hranite, da bode »Čebelica« res polna pridnih nosilk, pa tudi stotakov. Ni treba naštevati, kakega velikega pomena je zavod za uboga dekleta v tem velikem a tudi pokvarjenem mestu kot je Trst. Tu se za dekleta skrbi po materinsko, tu najdejo zavetišča in tudi službe. Zavod obstoji že 7 let in v tem času se jih je sprejelo nad 6500. Dnevno jih je sedaj vedno 30—40. Novi navedeni odbor, to je naše plemenite narodne dame so se združile z dekleti in vse te nam jamčijo, v kakih rokah je sedaj zavod sv. Nikolaja. Odbor si je nadel veliko in zašno nalogo, notrajno opravilo hoče urediti tako, da bode vsem tudi v zdravstvenem obziru odgovarjala potrebam naših deklet, naročilo se je mnogo potrebščin. A temu delavnemu odboru je treba tudi nekaj: treba je človekoljubnih src, da pomagajo izvršiti ideje, treba je denarja. Torej Slovenke in Slovenci, spominjajte se »Zavoda sv. Nikolaja«. Tudi slavna županstva naj se ob letnih bilancah spominjajo tega prekornostnega zavoda v Trstu. Njim se mnogokrat mnogo prihrani, da se dekleta brez sredstev sprejme v zavod, ter za nje skrbi. Zavod sv. Nikolaja bodi Slovincem širom naše domovine vedno v spominu. Tu se ohranjujejo, učijo, vadijo v vsem dobrem, da ostanejo zveste veri, a zveste tudi svojemu narodu. Novi odbor pa naj vztrajno deluje naprej, da bode zavod v notrajnem in zunanjem obziru res pravo zavetišče brezposelnih služkinj v Trstu.

Trstovo nad Kobaridom. — Izgovarjati se je začel naš gospod nunc v »Primorskem listu«, pa na njegove čenče mu moramo tudi mi kaj odvrniti, le nekaj malega za enkrat,

— 71 —

Grof Monte Cristo.

Napisal Alexandre Dumas.

(Dalje.)

Končno opazi ta skoro nespodobni molk in se s silo utrga svojim sanjam.

»Milostiva,« pravi, »oprostito mi ginjenje, kateremu se morate čuditi, vi, ki ste navajeni tega miru, te sreče, ki me obdaja na tem kraju. Za me je zadovoljnost na človeškem obrazu nekaj tako tujega, da vas ne preneham opazovati vseh treh.«

»Mi smo res srečni, gospod grof,« odvrne Julija, »toda dolgo smo trpeli, in gotovo je malo ljudi, ki so kupili svojo srečo tako drago kakor mi.«

Grofove poteze so izražale radovednost.

»O, to je rodbinska povest, katero vam je omenil zadnjič Château-Renaud. Za vas, gospod grof, ki ste navajeni gledati znamenite nesreče in prekipevajoče veselje, bode malo zanimiva,« pravi Maksimilijan. »Vsekakor pa smo pretrpeli, kakor vam je rekla moja sestra, zelo velike bolečine, dasi so bile omejene na majhen krog ljudi.«

»In ali vam je dal Bog po bolečinah tolažbo, kakor dela to vedno?« vpraša Monte-Cristo.

»Da, gospod grof, to pač lahko rečemo,« odvrne Julija, »kajti storil je za nas to, kar stori le za svoje izvoljence, poslal nam je svojega angelja.«

Rudečica oblije grofova lica; da bi imel vzrok, držati si robec pred usta ter tako zakriti svojo ginjenost, zakašlja.

»Oni, ki so ležali v škrlatisti zibelki in so imeli vedno vse, česar so si želeli, ne vedo, kaj je sreča življenja, kakor ne poznajo vrednosti jasne neba oni, katerih življenje ni bilo

nikdar izročeno na štirih deskah morju na milost in nemilost.«

Monte-Cristo vstane in ker ne more ničesar odgovoriti, kajti njegov trepetajoči glas bi izdal, kaj se godi v njegovi duši, prične hoditi velikih korakov po salonu.

»Vi se smejite našemu blesku, gospod grof,« pravi Maksimilijan, zasleduje Monte-Crista s svojimi očmi.

»Ne, ne,« odvrne Monte-Cristo, zelo bled in zdržuje utripe svojega srca z jedno roko, dočim pokaže z drugo na stekleno poloblo, pod katero je ležala na črni žametasti blazini svilnata mošnja. Čudim se samo tej mošnji, v kateri je, kakor se zdi, na jedni strani list papirja in na drugi precej lep demant.«

Maksimilijan odvrne z resnim obrazom in svečanostnim glasom:

»To je naš dragoceni rodbinski zaklad.«

»Resnično, ta demant je lep,« odvrne Monte-Cristo.

»O, moj brat ne misli na vrednost kamna, ki je cenjen na sto tisoč frankov, gospod grof. Reči hoče samo, da sta predmeta, ki se nahajata v tej mošnji, relikviji angelja, o katerem smo pravkar goverili.«

»Tega ne razumem in vendar ne smem vprašati po tem, milostiva,« pravi Monte-Cristo in se pokloni. »Oprostite mi, moj namen ni bil, da postanem indiskreten.«

»Indiskreten pravite? O, nasprotno nam provzročate veliko srečo, gospod grof, ker nam dajete priliko, da lahko govorimo o tem predmetu. Če bi botele skriti lepo dejanje, na katero nas spominja ta mošnja, ni je no izpostavljali pogledu vsakogar. O, radi bi jo pokazali celemu svetu, da bi nam trepetanje našega nepoznanega dobrotnika izdalo kraj, kje je.«

»Ah, resnično!« pravi Monte-Cristo s pridruženim glasom.

»Gospod grof,« pravi Maksimilijan, dvigne stekleno poloblo in poljubi mošnjo, »ta mošnja je bila nekoč v rokah moža, ki je rešil našega očeta samomora in bankerota in naše ime

sramote, v rokah moža, ki nam je pripomogel, da mi ubogi, bedi in solzam posvečeni otroci danes čujemo, kako se govori o naši sreči. To pismo,« Maksimilijan izroči grofu pismo, katero je vzel iz mošnje, »to pismo je napisal ta mož oni dan, ko je napravil moj oče zelo obupni sklep, in ta demant je poklonil isti nepoznanec moji sestri za doto.«

Monte-Cristo razgane pismo in čita z nepopisno sladkim občutkom; bilo je to pisemce, naslovljeno na Julijo in podpisano z imenom, pomorščak Simbad.«

»Vi govorite o nepoznancu? Torej vam je ostal mož, ki vam je izkazal to uslugo, nepoznan?«

»Da, gospod, nikdar nismo imeli sreče, da bi stisnili njegovo dobrodelno roko; vendar prosimo vsak dan Boga, da bi nam naklonil to milost,« pristavi Maksimilijan, »a nad vsem tem dogodkom leži nekaj tajnostnega, česar ne moremo razumeti; vse se je zgodilo, kakor da vodi celo stvar čarovniška roka.«

»O,« ga prekine Julija, »jaz še vedno nisem izgubila vsega upanja, da poljubim enkrat to roko, kakor poljubljam zdaj mošnjo, katere se je dotaknila ta roka. Pred štirimi leti je bil Penelon v Trstu; Penelon, gospod, je vrl star pomorščak, katerega ste videli s sekro v roki in ki je zamenjal službo pomorščakovo s službo našega vrtnarja; torej Penelon je bil v Trstu in je videl z obréžja, kako je odplul na neki jahti Anglež, v katerem je spoznal moža, ki je prišel 5 junija leta 1829. k mojemu očetu in je pisal meni 5. septembra istega leta to pisemce. Zagotavljal je, da je gotovo isti, a ni se ga upal nagovoriti.«

»Anglež?« vpraša sanjavo Monte-Cristo, ki ga je vznemirjal vsak Julijin pogled. »Anglež, pravite?«

»Da,« odvrne Maksimilijan, »Anglež, ki se je predstavil kot pooblaščenec tvrdirke Thomson in French v Rimu. Zato ste

potem pa ako boče želel, mu tudi še postrežemo.

Naš gospod vikar nas imenuje otesane z debelo sekuro; no, saj ni nobena čuda, če smo taki, saj nismo imeli do lanskega leta šolskega poduka, ako tudi je poprej podučeval on, pa je imel neredno šolo, ne redne, kakor jo je vedno imenoval. Zasluga sedanjega županstva je, da smo prišli do toliko potrebne šole, po kateri smo leta in leta zastoj zdi-hovali, in bi bili še Bog ve koliko časa, ako bi imela bogata nazadnjaška stranka občinske vajeti v rokah. Ravno to skrbi tudi ubogo stranko, da ako zmagajo bogati, bode naša šola „fuč“, ker ni še dekretirana. „Gospodovi“ podrepniki bi pa radi njega spravili do tega koščeka kruha; to in pa občinsko zemljišče mu teži dušo, ker kakor je ljubitelj siromakov, se boji, da bi kakšen ne prišel do koščeka kruha doma, katerega si mora sedaj v tujini iskati. Pa ali je čuda, da sovraži uboge, ko še mrtvega, ki uže tri leta spi pod zemljo, ne pusti pri miru; popisuje pač nesrečno smrt prejšnjega župana, ki je tudi bil naše stranke, pa je pozabil dostaviti, da je bil nesrečnež umobolen, torej vsega pomilovanja vreden ne pa zasmehovanja.

Mi tudi vemo, da se mu sline cede po starašinski službi, kar se mu pa do sedaj ni posrečilo, ko pa vendar le želi imeti še postransko službo, mu tudi lahko postrežemo, ako hoče biti za nočnega čuvaja ali pa za prižigalca luči, da bi videl včasih domov prikolovratiti; ako bi se zanesli, bi mu dali tudi policijske ure, pa se ne zanesemo, ker bi on prvi prišel v kazen.

V svojem dopisu pravi tudi: „saj ste imeli deliti občinsko zemljišče, vi mali, saj ste imeli dovolj časa za to“ — mi pa mu odgovarjamo, da naša občina bi bila uže razdeljena, ako bi ne bili zaupali možu, ki nas je grdo opeharil. Volili smo namreč njegovega „bližjega bližnjega“, kakor ga on imenuje, kateri je pa, kadar si je nabral dosti kronic od ubožne stranke, postal naenkrat bogat ter je preskočil v nasprotni tabor.

Še to moramo omeniti: naš don Luitzi pravi, da smo z debelo sekuro otesani; saj še on, ki misli, da je otesan s fino, in ki bi po našem mnenju tudi moral biti potem, ko je toliko let po šolskih klopek hlače trgjal, ni znal pretečenega maja pri šmarnicah očenaša moliti; so rekli otroci, ko so prišli domov: gospodu je bilo nočoj mraz, so se mu ustnice tresle, pa mu ni bilo mraz, ga je le nekaj drugega treslo; da pa tukaj ne spravi tisočev, to mu verjamemo, saj je ravno omenjeni večer pri šmarnicah pokazal, da nima denarja, ker je z narobe obrnjenim žepom prišel pred altar. V njegovem dopisu je tudi obljubil, da pojde tudi sedaj še volit; saj mi mu ne bomo, kakor ga tudi poprej nismo prosili. Mi bajtarji bomo vse eno živeli, ako tudi ne bode razdeljeno občinsko zemljišče, on pa naj vzame na svojo vest zdrabžo, ki jo zopet naredi kot apostelj miru, ter naj ve, da ga ravno radi tega tretjina naših vaščanov sovraži ter mu le z nevoljo dajo, kar mu gre, česar niso

še nikdar storili, ker nobeden gospod še ni bil tak zdrabzar kakor ravno on. Kaj se utiče v naše občinske zadeve, naj skrbi raje za svoje uboge stariše, ki sedaj pomankanje trpijo, da so njega pripravili do kruha.

Še to mu povemo, da nas ni potreba za lase v cerkev vlačiti, pač pa bi bilo potrela njega včasih za lase povleči, saj je še celo na veliko noč mašo zaspal; ga ni zbudilo ne streljanje s topiči ne zvonjenje; so ga ljudje celo uro čakali pred cerkvi.

Končno se mu še zahvalimo za novo ustanovljeno društvo, katero je krstil za „kvanten ferajn“, predsednik mu je seveda on sam; ni pa razpisal še nobenih odpustkov, katerih bi bili morebitni udje deležni. Tudi mi bi lahko navedli marsikako številko, pa ova društvo se ni še nikdar prištevalo lepim lastnostim. Torej tudi „neotesancem“ ne bode lepo stalo. Za sedaj dovolj, pa kakor rečeno, ako naš gospod nunc želi, mu postrežemo še. Na svidenje!

Več občanov.

Iz Solkana. — (Nova šola.) Dne 29. oktobra je bilo tukaj blagoslovljenje novega šolskega poslopja. Ta dan se je praznovalo na slovesen način. Iz oken so plapolale zastave, iz zvonika pa se je čulo veselo nabijanje. — Šolska mladina je šla s svojimi učitelji v spremstvu vseh udeležnikov v novo šolo. Tam je že čakala velika množica občinstva. Med udeležniki je bilo tudi več udov okr. šol. sveta in nekaj učiteljev. — Novo šolsko poslopje je bilo ta dan okinčano s smrečjem in cvetlicami, za kar gre hvala zavednim solkanskim mladeničem. To je lepa stavba, katere dela čast občini in vstvariteljem. Po končanem cerk. obredih, katere je vodil v družbi več čast. duhovnikov monsij. Sedej, je bilo več govorov, ki so bili v vsodbujbo šol. mladini, njihov starišem in učiteljstvu. Prvi je govoril prečast. g. monsij. Sedej, za tem pa visokorodni g. c. kr. okr. glavar, grof Attems, kateri kaže povsod zanimanje do šole, dalje blagorod. g. nadzornik Fr. Finšger in potem domači g. župnik. Zaključil pa je tuk. g. voditelj, ki je končal svoj govor s pozivom na trikratni „živio“ klic na našega presvetlega cesarja. Šolska mladež je zapela slednjč še cesarsko pesem. Po blagoslovu so šli k slovesni sv. maši.

Veliko veselje je vzkipele med šolsko mladino, ko se je začelo obdarovanje s kolači in podobnicami. Te darove je preskrbela občina na čelu ji g. župan pl. Batistič. „Kolač“ čast. udeležnikom je pa pripravil tuk. g. župnik. Povabil jih je na okusen obed, pri katerem je bilo slišati več lepih napitnic.

Želimo, da bi novo šolsko poslopje rodilo mnogo dobrega sadu!

Z Dunaja. — (Terorizem — glavna opora nemško-dijaške kulture.) Ni dolgo od tega, ko je imel novoimenovani privatni docent dr. Dvořak svoje nastopno predavanje. Že prej so grozno demonstrirali nemški burši proti njemu, niso vprašali, je-li mož sposoben za to mesto ali ne, ampak ves srd, vsa jeza je šla proti njemu le kot Čehu.

K prvemu njegovemu predavanju so poslala vsa nemška buršovska društva po dva zastopnika, ki so koj pri njegovem vstopu vstali, in se demonstrativno odstranili. Zunaj so pa začeli žvižgati, peti „Wachtarico“, upiti proti Čehom, rektorju itd. Nasprotje med Nemci in Nenemci je vidno naraščalo. V soboto so izneli nemški nacionalci svoj navaden „bumel“ in proslavljali obletnico inomoških dogodkov z nacionalnimi pesnimi. Prišlo je do izzivanja, ko se niso hoteli Slovani in Lahi odkriti pri „Wacht am Rhein.“ Temu je sledilo „Hej Slovani“, potem rabuka, in Slovani in Lahi so bili vsled premoči nemških dijakov vrženi iz avle. Tepežka se je unela in ranjeni so bili štiti, in sicer sami Nemci, med njimi neki vseučilišni sluga in reci in piši samo en dijak, ki res spada na univerzo. Od drugih dveh je bil eden tehnik, drugi pa privatni uradnik. Torej prihajajo nemškim buršem vzdržavati nemški značaj univerze ne samo slušatelji drugih vseučilišč, ampak celo privatne osebe, ki še dijaki niso. In kakor znano, so ravno take osebe največji kričači, izzivači in postopači, saj jih ne more doleteti nobena disciplinarna kazen od strani senata. Vsled teh rabuk je sklenil akademični senat zapreti univerzo začasno, ako se pa ponove izgredi, zapre senat vseučilišče za cel semester. (To je mimogrede povedano najstrožja ukrepitev od strani rektorja.) Zjutraj v ponedeljek so zasedli rampo Slovani in Lahi t. j. vsi Nenemci. Proti deseti uri je govoril neki Slovan in rekel, da Nenemci ne demonstrirajo proti nemškemu značaju univerze, ampak le proti nesramnemu terorizmu nemško-nacionalnih dijakov. Okrog desete so pa prišli nemški burši z debelimi palicami. Skušali so Slovane in Labe spraviti iz rampe, kar se jim pa ni posrečilo. Živio, vyborne, evviva je preglašalo „Wachtarico“. Policija se je vrnila med Slovane in Nemce, Nemci so pritiskali in drugi tudi, tako da se je „balustrada“ pri rampi podrla in več oseb je padlo dva metra globoko na kamen. Med temi je bilo več redarjev. Ranjence se je spravilo z rešilnimi vozovi v bolnišnico. Ker niso mogli Nemci ničesar ukreniti, so se vkljub svoji ošabnosti ponizali do kompromisa, da ne zasedejo rampe cel dan. Nemci so šli pred „menso“, t. j. pred dijaško kuhinjo, češ, izstradajmo druge s tem, da jim zabranimo pot vanjo. Med tem so šli Slovani pred parlament, prepevaje „Hej Slovani“, in ko se se vrnil, so zavzeli oni mesto pred menzo, ker so Nemci ravnokar odkorakali pred univerzo. Pred vseučiliščem je redarski kordon, močan 120 mož. Univerza je zaprta in najbrže ostane zaprta.

Iz teh vrstic se vidi, kake sadove rodi nemška kultura. Nenemec ne sme biti profesor na vseučilišču, in naj je še tak strokovnjak, ako pa zahteva kak drug narod svoje vseučilišče, so pa Nemci prvi, ki nasprotujejo tej pravični zahtevi. Nenemce mečejo iz vseučilišča, ker se ti-le nočejo odkriti pri pesni „Wacht am Rhein“. Na drugi strani se pa sami poslužujejo pri demonstracijah popolnoma

privatnih oseb, kar je kazalo dejstvo, da je bil neki tak človek v soboto ranjen. Koliko takih pa ni bilo poškodovanih? Ali hočejo s tem popolniti svoje vrste, da dobe dozdevno večino na akademičnih tleh? — O priliki kaj več!

Dodatek. — Pet dijakov ranjenih, vsi Nemci in pet redarjev, vsi so se zvrnili iz balustrade. Med ranjenimi dijaki sta bila zopet dva tehnika. Nemci so upili: „Nemški Dunaj, Ti gledaš mirno, da so zasedli rampo sami Slovani“. To je bilo sploh v prvič, da so bili Nenemci sami na rampi, da niso pustili nemško-nacionalnih dijakov na akademična tla. Pelo se je na rampi poleg „Hej Slovani“, tudi pesni „Kje domov moj“, „Onamo, onamo“, „marseljezo“ in „Naprej zastava slave!“

„Mensa“, t. j. dijaška kuhinja, je zaprta. Koder hodijo dijaki v večjih gručah po cestah in ulicah, jih spremljajo redarji in rešilni vozovi!

Domače in razne novice.

Poročnikom je imenovan c. in kr. poroč. namestnik pri 7. pešpolku g. Rudolf Zarli iz Tolmina.

Imenovana sta za definitivna prov. stavbinski pristav Fr. Fogar in stavbinski praktikant O. Roth.

Narodna društva, uvedite „vseslovenski leg. list“, ki se prodaja v korist „druže sv. Cirila in Metoda“! Naročila in informacije naj se pošiljajo na naslov: Odsek za „vseslov. leg. list“ — Dunaj VIII/1 — Alserstrasse 7. II. 17.

Akademija v Ljubljani. — Odbor za poslovno leto 1905—1906. se je ustanovil tako-le: Predsednik dr. Ravnihar, podpredsednik dr. Robida; tajnik dr. Lončar, podtajnik inž. Turk; blagajnik dr. Demšar, knjižničar prof. Kenda; odborniki: svet. profesor Franke, dr. Novak, Dermota, Lavrenčič, prof. Kušar; namestniki: dr. Tuma (Gorica), Jernejčič (Trst), prof. Reisner (Novo mesto); predgledniki: dr. Bevk (Ljubljana), Gärtner, dr. Tičar (Kranjska gora). Za Ljubljano se je določila vrsta predavanj v Mestnem domu. Inž. Turk je pričel s predavanjem o kemiji dne 6. novembra ob pol 8. uri zvečer. Občine, čitalnice, bralna društva — sploh vse korporacije, ki imajo tudi namen pospeševati izobrazbo ljudstva, naj prijavijo pri predsedstvu društva Akademije, ako žele predavanje, da jim jih Akademija oskrbi.

Okrožnica vsem občinskim zastopom dežele. — Naznanja se, da se od ponedeljka, t. j. 6. novembra t. l. nadalje morejo prejeti v deželni trtnici v Gorici (Podturn) kaljeni cepiči na ameriških trtah Riparije Potalis in Rupetris Monticole.

V svrhu prejema cepljenk se ima vsak kupec predstaviti pri deželnem odboru, kjer se mu vroči, potem ko se je plačala dotična cena blaga, pri deželni blagajni naročilo glede

videli zadnjič pri gospodu Morcerfu, kako sem se vznemiril, ko ste povedali, da sta ta dva gospoda vaša bankirja. Zgodilo se je to, gospod grof, kakor smo vam že povedali, leta 1829. Ali ste tega Angleža poznali?

„Teda ali mi niste tudi rekli, da je tvrška Thomson in French vedno tajila, da bi vam bila izkazala to uslugo?“

„Da.“

„Ali ta Anglež ni bil morda mož, ki je bil dolžan vašemu očetu za kako dobro dejanje, na katero je ta pozabil, hvaležnost in je izrazil to priliko, da mu jo je dokazal?“

„V izvestnem oziru je lahko misliti na vse, gospod grof, celo na čudež.“

„Kako se je imenoval?“ vpraša Monte-Cristo.

„Zapustil nam ni drugega imena,“ odvrne Julija, opazuje grofa s skrajno pozornostjo, „kakor ono, ki stoji v tem pismu, namreč „pomorsčak Simbad.“

„In to najbrže ni pravo ime, ampak psevdonim.“

Ko ga gleda nato Julija še pozorneje in pazi na njegov glas z vidno pozornostjo, pravi kar mogoče hladno:

„Upanju se še vedno nočemo odreči. Ali ni to mož, približno moje rasti, morda nekoliko večji in vitkejši, z visoko vratnico, z zapetimi gumbi, vedno s svinčnikom v roki?“

„O, vi ga torej poznate?“ vsklikne Julija z očmi, iskrenimi se radosti.

„Ne,“ pravi Monte-Cristo, „to je slutnja. Poznal sem nekega moža, o katerem so se pripovedovala taka velikodušna dejanja in ki se je zval lord Wilmore.“

„In ne da bi se dal spoznati?“

„Bil je čudak, ki ni verjel na hvaležnost.“

„O moj Bog,“ vsklikne Julija s sklenjenimi rokami in resnično zvišenim glasom, „na kaj pa je vendar verjel nesrečnik?“

„Tedad, ko sem ga poznal jaz, vsaj ni verjel na njo,“ pravi Monte-Cristo, ki ga je ta glas, prihajaje iz dna srca,

pretresel v dnu duše, „toda izza onega časa je dobil morda kak dokaz, da je na svetu najti hvaležnost.“

„In vi poznate tega moža gospod?“ vpraša Emanuel.

„O, če ga poznate,“ vsklikne Julija, povejte, gospod, če nas lahko peljete k njemu, nam ga pokazate, nam poveste, kje je. Povej vendar, Maksimilijan, povej vendar, Emanuel, če ga kdaj najdemo, da mu hočemo pokazati, v kakšnem hvaležnem spominu ga je ohranilo naše srce.“

Monte-Cristo začuti v svojih očeh dve solzi. Zopet se napoti po salonu.

„Za Boga, gospod grof,“ pravi Maksimilijan, „če kaj veste o tem možu, nam povejte.“

„Ah,“ pravi Monte-Cristo, zatajuje v svojem glasu ginjenost, „če je vaš dobrotnik lord Wilmore, potem se bojim, da ga ne najdete nikdar. Pred dvema ali tremi leti sem ga videl v Palermu, kjer se je pripravljaj, da odpotuje v najbujnejše dežele, tako da resno dvomim, če se še kdaj vrne.“

„Ah, gospod, vi ste kruti,“ reče Julija s strahom, in solze se ji posvetijo v oči.

„Milostiva,“ pravi Monte-Cristo važno, požiraje z očmi bisera, ki sta zdrknila po Julijinem licu, „če bi bil videl lord Wilmore to, kar vidim zdaj jaz, bi še ljubil življenje, kajti solze, ki ste jih potočili vi, bi ga spravile s človeškim rodom.“

In s temi besedami poda Juliji roko; ta mu vrne svojo, obvladana od njegovega glasu in pogleda.

„Toda ta lord Wilmore,“ pravi Julija, opiraje se na poslednji žarek upanja, „je imel pač domovino, rodbino, sorodnike, bil je poznan? Ali bi ne mogli...?“

„O, ne poizvedujte, milostiva,“ odvrne grof, „ne zidajte na to besedo, ki mi je ušla, lepih, sijajnih gradov. Ne, skoro gotovo lord Wilmore ni mož, katerega iščete, kajti ta je bil moj prijatelj, vse njegove skrivnosti so mi bile znane, in gotovo bi mi bil povedal tudi to.“

„In povedal vam ni nič?“ reče Julija.

„Ne.“

„Nikdar besedice, iz katere bi mogli sklepati...?“

„Nikdar.“

„In vendar ste ga pravkar imenovali.“

„Ah, saj veste, da se v takem slučaju porodijo v človeku slutnje.“

„Ljuba sestra,“ pravi Maksimilijan, hoté pomagati grofu, gospod ima prav. Spomni se, kaj je rekel tako pogosto naš ubogi oče: „To ni Anglež, ki nam je podelil to srečo.“

Monte-Cristo vstrepeta.

„Vaš oče vam je rekel, gospod Morrel, da...?“ vpraša živahno.

„Moj oče, gospod grof, je videl v tem dejanju čudež. Moj oče je menil, da je prišel naš dobrotnik iz groba. O, kako ganljiva prazna vera je bila to, gospod grof, in dasi sam nisem bil istega mnenja, sem bil vendar delež od tega, da bi hotel porušiti v njegovem plemenitem srcu to vero. In kako pogosto je sanjavo razmišljal o tem in izgovarjal čisto tiho ime zelo ljubega prijatelja, izgubljenega prijatelja, in ko je bil že zelo blizu smrti, ko je bližina večnosti podelila njegovemu duhu nekoliko jasnosti, ki vlada onstran groba, je postala pri njem ona misel, ki je bila dotlej le slutnja, prepričanje, in zadnje besede, katere je izgovoril umiraje so bile: „Maksimilijan, to je bil Edmond Dantes!“

Bleda grofova barva, ki je že nekaj sekund rastla, postane pri teh besedah strašna. Vsa njegova kri navali k srcu, da ne more izgovoriti niti besedice. Pogleda na uro, kakor da je pozabil, kako pozno je že, vzame svoj klobuk, se pokloni v zadregi naglo gospej Herbault, zisne Emanuelu in Maksimilijanu roko ter pravi:

„Dovolite mi, milostiva, da pridem k vam še kdaj. Vašo hišo ljubim in za vaš sprejem sem vam hvaležen, kajti izza mnogih let se je zgodilo danes pri vas prvič, da sem pozabil na samega sebe.“

In z velikimi koraki odide.

izročila, s katerim se poda v deželno tirično v Podturnu, kjer prejme blago.

Nalaga se občinskim zastopom, da razglase to okrožnico tako, da se o vsobini slednje vsak interesent obvesti. — Deželni odbor.

„Trgovsko in obrtno društvo“ v Gorici naznanja, da se je odbor konstituiral tako-le: predsednik I. Zornik, podpredsednik J. Kopač, tajnik in blagajnik R. Drufovka, odborniki: Ign. Kováč, Al. Zajec, A. Kregav, Fr. Kocjančič.

Novo društvo. — V Kobaridu se je ustanovilo novo društvo: „Pogozdovavno in olupševalno društvo v Kobaridu“. Namestništvo je pravila že potrdilo.

Ajdovščina. — Naznanja se, da priredi ljudska šola v Ajdovščini dne 10. dec. 1905, v dvorani g. Bratina „Miklavžev večer“.

Na vspredu petje, deklamacije, nastop cigánov, igra, prihod Miklavža, angeljev, parkeljnev in avtomobila.

Zalogo piva iz pivovarne Auerjevih dedičev v Ljubljani je otvoril naš vipavski rojak gosp. Peter Skrbic v Gorici, Riva Čorno št. 13. Pivovarna je v zvezi z družbo sv. Cirila in Metoda, kateri plačujeta vojene odstotke. Zalogo priporočamo.

Izkaz društvene posredovalnice slovenskega trg. društva „Merkur“ v Ljubljani. — V službo se sprejme: 1 knjigovodja, 1 korespondent, 1 kontoarist-praktikant, 4 pomočniki mešane stroke, 1 pomočnik specerijske stroke, 1 pomočnik želez. stroke, 2 pomočnika manufakturne stroke, 3 učenci.

Službe iščejo: 1 knjigovodja, 7 pomočnikov meš. stroke, 6 pomočnikov spec. stroke, 1 pomočnik meš. in želez. stroke, 1 pomočnik spec. in želez. stroke, 5 pomočnikov manufakturne stroke, 1 pomočnik galanterijske stroke, 1 blagajničarka, 3 kontoristinje.

Tatovi prijeli. — V noči na soboto je preprečil nočni čuvaj Pipp, ki gleda, če so vrata zaprta, tatovom njihovo „delo“ pri Venutiju v Raštelu. Ta jih je preplašil, ko je ustrelil dvakrat med nje, ko so imeli blagajno že navrtano. Tatovi so dali en strel. Potem so hiteli iz hiše. Pipp je sicer tiščal vrata, ali to ni pomagalo nič, ker so ga odrinili in ga je jeden tiščal k tlom. Tatovi so bežali čez Travnik po Šolski ulici, so krenili v Židovsko ter prišli po Korenski cesti v ulico Orzani. Prosil so posestnika Culota, da bi jih sprejel pod streho pa ni hotel. V soboto proti večeru je policija, ki je bila vsa na nogah, prišla jednega izmed tatov, namreč Iv. Ceroviča, ki ima 43 let. Mož je bil skrit za cerkvijo sv. Ivana, odkoder je prilezel na večer. Cerovič je bil namreč tisti, ki je tiščal Pippa k tlom. Potem je bežal za drugimi ter se skrila za cerkvijo sv. Ivana, kjer je ostal celo soboto do večera. Zagledali so ga otroci, ker je imel na glavi le kos, iztrgan iz svoje suknje, klobuk je bil izgubljen pri tatvini. Pripeljala sta se hitro dva redarja, ki sta ga prijela na Placuti, kamor je bežal pred njima. —

V Trstu pa je prišla policija 27-letnega brivca Iv. Colomba, 24-letnega kotlarja Renata Sigliča in mehanika Alberta Pečenka. Pe-

čenko je hitro priznal ter povedal, kako so šli v Gorico, najeli sobo nad Jono ter izvršili tatvino. Pri Pečenku so našli 7 ponarejenih ključev, 3 vetrice, 6 jeklenih nožičev, revolver ter druge take priprave. Ta Pečenko je bil že zaprt radi tatvine v Gradcu. Lani je služboval na Opčinah pri električni železnici, kjer je bila tudi izvršena tatvina.

Pri Joni so imeli „smolo“, ker se jim je polomil sveder. Radi tega je občutil Jona le majhno škodo, dočim bi mu bil drugače odnesli do 80.000 K. Ker jih je zadel „nezgoda“ s svedrom, so se peljali v Trst po drug instrument, in sicer so najeli med Furlani neki voz do Nabrežine, od tam so se peljali na drugem do Proseka. Ko so dobili nov sveder, so se takoj vrnili v Gorico ter šli krast v isto hišo, kjer so kradli prejšnji dan. S seboj so pripeljali to pot Ceroviča, ki je težak, katerega so ujeli v soboto. Sveder, kateri so bili pustili pri tatvini, se nahaja na tukajšnji policiji, in ljudje ga radovedno ogledujejo.

Glede narodnosti teh tatov moramo beležiti, da so vsi Lahi.

Župan iz St. Andreža nam je pisal, da ni res, da prigovarja stariše, naj ne puščajo svojih deklet v bralno in pevsko društvo; če se mu dokaže, plača „Šol. domu“ 50 K. G. župan naj se blagovoli spomniti, kaj je rekel Peliconovi materi in kaj je rekel pri Paškulinu v krčmi; če im. kaj vesti, mora plačati „Š. d.“ 50 K. Pričakujemo, da vidimo v prih. „Gorici“ ta znesek zabeležen v prid „Š. d.“ Le poštejte kronice, g. župan!

Piše nam tudi glede ilovice, da ni res, da je odpeljala opekarna Bramo mnogo vozov ilovice za 20 gld.; res pa je — tako namreč pravi g. župan! — da je to doneslo obč. blagajni mnogo več. „Ni res, da sem občinarja zalovil, res pa je, da je starešinstvo sklenilo, naj se za sedaj nikomur ilovica ne prodaja.“ — Kako se je ujel. Starešinstvo je sklenilo, da se ne sme prodajati ilovice, on pa pa jo je vendar le prodal opekarni. Ali se ne pravi to: delati proti starašinstvu ter starašine za norec imeti?... Tisto o varnosti deklet pri enem v St. Andrežu je „pozabil“ povrniti.

Društveni ples v St. Andrežu. — V nedeljo dne 12. t. m. priredi bralno in pevsko društvo v St. Andrežu društveni ples v dvorani g. Petra Lutmana. Začetek ob 5. uri pop. Ples se bo vršil v venčilih proti enkratni ustopenini 2 K za ude in vabljenje goste.

Slovenski optik v Gorici. — Končno smo prišli tudi do slovenskega optika v Gorici. Naš bovski rojak g. I. Primožič je otvoril svojo optično prodajalnico v ulici Vetturini, kakor naznanja inserat. G. Primožič si je pridobil tekom dolgega delovanja v tej stroki dobro ime ter ima mnogo odjemalcev po deželi in v mestu. Priporočamo ga p. n. občinstvu kar najtopljeje.

Koncert 4 čeških umetnikov pod vodstvom K. Skala nastopi prihodnji teden v veliki dvorani hotela „pri zlatem jellenu“ v Gorici.

Pobegnil je bil vojak Ig. Bruner tuk. pešpolka št. 47. ter se klatil po Gorici. V nekaj dneh je na Kornu pri krčmarici K. Kralj napravil dolga za K 308 v. Ko je krčmarica hotela denar, ji je preti; ko je prišel mirit pek A. Leban, je zagnal vanj bajonet, ki ga pa k sreči ni zadel. Potem je šel proti „rusi hiši“. Za njim je šel oddelek vojakov. Ko je videl, da ga zasledujejo, je pobegnil v Starogoro, ali tam ga je prijel redar ter aretiral. Odgnali so ga v vojašnico. Ko so ga prignali, je žalil nekoga častnika ter se sploh surovo obnašal.

Deželni zbor. — V seji včeraj je utemeljeval posl. Štrekelj svoji predloga: da se uveljavi zakon o pospeševanju govedoreje in glede premembe volilnega reda za državni zbor. Zbornica in galerija sta poslušali zlasti drugi predlog prav pazljivo. Povedano je v njem, kako sloni državnozbornski volilni red na privilegijah in krivicah, kaka je moč zatirancev, zakaj ne, more delovati poslanska zbornica na Dunaju; treba odpomoči potom volilne reforme. Omenjal je potrebo garancij ter postavil v pravo luč zlorabo vere in cerkve v politične svrhe. Predlog je šel v pravni odsek, ker za nujnost so bili le 3 poslanci! O, kakšni svobodomisleci so ti Lahi!! Pač žalostno za našo zbornico, da je v njej tako malo liberalnega duha! — Dr. Treo je utemeljeval svoj predlog, kateri smo priobčili zadnjič, za kritje višje potrebščine glede učiteljskih plašč, pozval zbornico, da se ima varovati decorum dežele in dostojnost zbornice ter da treba odstraniti to, da se meče učiteljem pesek v oči. Unela se je debata. Marani je rekel, da Gorica je že storila svojo dolžnost, naj jo storijo še slovenski šolski okraji. Verzeznassi je rekel, da je tudi okr. šol. zalog v Gradišču deloma ugodil učiteljem. Dali so 8000 K. Več kakor 250.000 K. se da iz dež. zaloga. Do tu in ne daleč! — je rekel z razjarjenim glasom. Napadal je vlado, ki naj drži svojo objubo! Dr. Gregorčič je zavračal Verzeznassija, da so naši okraji dali še veliko več nego 8000 K, pri nas ni samih podučiteljev in podučiteljev, kakor v Furlaniji. Mesto zasluži pohvalo, ali slov. okraji bi tudi storili več, če bi imeli take vire dohodkov ter smeli tako pobirati davščine kakor mesto. Davki so zunaj samo za šolske potrebe taki, kakor v mestu za vse. Vlada lahko da, če ne pod naslovom šola, pa pod drugim, kakor dela za nemške šole po naših deželah. Se pridružuje predlogu dr. Treota. Nato odgovarja Marani; imenuje Gregorčiča ves čas „onorevole cavaliere Gregorčič“. Treo priporoča nujnost, češ, da je le malo časa za razpravljanje, saj za nujnost glasujejo le Slovenci. (Falconer!) Izroči se torej šolskemu odseku, ter ima priti tekom 10 dnij zopet na dnevni red.

Finančnemu in pravnemu odseku so izročili zakon za pobiranje samostojne davščine za pouzitek vina in sličnih pijač (to je vino pouzito doma.) Davščina je določena pri hektolitru do 10 K! — Dve zahtevi prememb v statutu za osebje dež. uradov so izročili pravnemu odseku. Na videz nedoločna reč pa

prefrigano zasnovana. Zajedno z jedno premembo so hoteli kar na tihno podeliti v seji mesto podtajnika dr. Grusovin. Poročevalec Marani je čital predlog kar mogoče tihno, češ morda se sprejme nevedé. To je razkazilo celo dr. Gregorčiča, ki je rekel, da Slovincem ta predlog ni nič znan ter če bi se imelo glasovati, da zapustijo Slovenci dvorano!

Natančneje poročilo prihodnjic.

Učiteljsko vprašanje v novem štadiju. — Včeraj se je glede tega vprašanja marsikaj zjasnilo. Dr. Treo je v lepem govoru govoril v prilog učiteljstva, dr. Marani, še lani takó goreč zagovornik učiteljstva, je rekel, da Gorica je že storila svojo dolžnost, ker je dala mestnim učiteljem teliko doklade, kolikor kaže zadnji zakonski načrt poviška. V gradiščanskem okraju so dali nekaj podpor — Slovenci pa glejte sami, kako pridete naprej!

Marani je zahteval od okr. šolskih zalogov povišek, češ, kakor smo storili mi Lahi, ki že izvajamo v zadnjem zasedanju sprejeti zakonski načrt. Iz preostankov iz užitnine ne bo nič, ker je dr. Verzeznassi včeraj s hreščečim glasom razburjen povedal, da Lahi ne privolijo niti vinarja več iz deželnega zaloga nad sedanjo svoto 250.000 K. Tak je sedaj položaj. Iz tega razvidimo, kaj zadene za 10 dnij lepi predlog dr. Treota!

Falconer je molčal ves čas!

Klerikalni humbug z volilno reformo. — Včeraj je utemeljeval predlog za volilno reformo za dež. zbor posl. Grča. Dolgočasen, neslan je bil ves govor, zmeden, kazalo se je, da se klerikalci le norčujejo z volilno reformo. Že to, da je govoril za njo Grča, kaže ves humbug. Nekaj časa ga niso niti poslušali, potem pa so se mu smejali! Tako se borijo klerikalci za volilno reformo.

Čiril Vuga, tisti slavni pop, ki sedaj pase duše v Batah, je počastil včeraj našo poslansko zbornico v Gorici. Sicer že dolgo nismo čuli nič o njem, in mislili smo že, da ga je srečala pamot, ali da ga ni še, je dokazal zopet včeraj, ko se je predznil v zbornici oglašati se, ko je utemeljeval poslanec Štrekelj svoj predlog za splošno in jednako volilno pravico. Tiste garancije proti zlorabi vere in cerkve v politične svrhe mu niso nič kaj uga-jale, zato je nekaj spraševal na galeriji, da kje se to zgodi? Rečem ti, da mi ne porečeš — grešna vest se je vzbudila v njem, katero pa že pogasi na bratovi svatbi v Trstu, kamor je menda namenjen. — Namesto da bi se skrila tak človeček pa pomagal re. i duše svojim najbližjim in svojo, . . . zakaj, se drzne nastopiti javno ter hruliti. Zasluži jih 25 za zajutrek!

Vojaška slavnost. — Sinoči so se poslovili častniki vsega vojaštva v Gorici ter artil. podčastniki od art. podbrigadirja P. Milivojeviča, ki zapušča Gorico. Vojašnica je bila razsvetljena, bakljada se je vršila, petje, vojaška godba je igrala, kanoni so pokali. Pirotehnične reči je poskrbel z znano spretnostjo pirotehnik g. Makuc.

Premalo ljekarjev na kolodvoru. — V nedeljo

„To je čuden mož, ta grof Monte Cristo,“ pravi Emanuel. „Da,“ odvrne Maksimilijan, „toda mislim, da ima plemenito srce, in prepričan sem, da nas ljubi.“

„In jaz,“ pravi Julija, „čutim, kako odmeva njegov glas v mojem srcu, in dvakrat ali trikrat se mi je zdelo, da ga ne slišim prvič v življenju.“

XIII.

Ljubezen Maksimilijana Morrela.

V drugi tretjini predmestja Saint-Honoré se razprostira za lepo palačo, ki je jedna prvih med najlepšimi tega dela mesta, prostran vrt, katerega gosti kostanji se dvigajo nad velikansko, nasipu slično zidovje. In kadar pride pomlad, mečejo svoje bele iz rdeče cvetove na dve kameniti vazi, ki stojita na štirioglatih stebrih in služita kot oklep železnim mrežastim vratom iz časa Ludovika XIII.

Ta veličastni vhod je zaprt, odkar se je omejil lastnik te hiše — in tega je že dolgo — na hišo, na dvorišče, zasajeno z drevjem, in na cvetlični vrt. Prej so vodila ta mrežasta vrata v kuhinjski vrt, velik jeden oral in spadajoč k hiši. Ko pa je demon špekulacije pogrešil mimo tega vrta črto, to je cesto, in ko je bilo zapisano ime te ceste, še predno je bila gotova, na rujavih tablici, so sklenili prodati ta vrt kot stavebeni prostor.

Toda kar se tiče špekulacij, človek obrača, denar pa obrne. Cesta, ki je bila že krščena, je umrla v povojih. Kupec, ki je kupil vrt in ga plačal, ni mogel najti prilike, da bi ga prodal brez škode, in čakaje ugodnejšega časa, ko ga lažje spravi v denar, se je zadovoljil za enkrat s tem, da ga je dal za letnih petsto frankov v najem vrtnarju, ki je sadil na njem zelenjavo.

Vendar so ostala vrata, skozi katera se je prišlo prej v kuhinjski vrt, zaprta, in rja razjeda njihove tečaje. In da bi pripravili vrtnarji ne oskrnjali s svojimi drznimi pogledi aristokratskega prostora, so zabili omrežje s šest čevljev visokimi

deskami. Vendar pa deske niso pribite tako tesno skupaj, da bi ne bilo mogoče pogledati skrivaj skozi špranje. Toda ta hiša je resna in se ne boji nobenih indiskrecij.

V kuhinjskem vrtu raste mesto kolerab, repe, redkvice, graha in dinj metelika, ki pokriva vse gredice in je jedini znak obdelovanja tega zapuščenega kraja. Majhna, nizka vrata, odpirajoča se proti nameravani cesti, tvorijo vhod v ta obzidani prostor, ki so ga zapustili njegovi najemalci zaradi njegove nerodovitnosti.

V smeri proti hiši dvigajo nad zidovje, kakor smo že povedali, svoje krone kostanji, a med nje vrivajo tudi druga cve-toča drevesa svoje veje, hrepeneče po zraku. V kotu, kjer je bilo listje tako goste, da ga je komaj prodirala dnevna luč, je kazala široka kamenita klop in več trčih stolov, da je to neko shajališče ali pa prostorček, ki se je priljubil članu rodbine, kateri ljubi samoto. Hiša je bila oddaljena kakih sto korakov, in med obdajajočimi mu množicami listja jo je bilo komaj videti. Sicer pa je opravičevala izvolitev tega tajnostnega pribelišča kar cela vrsta vzrokov zajedno, namreč senca, ki jo je dajal ta kraj proti solncu, stalni, po sencu provzročeni hlad, petje ptičev in oddaljenost od hiše in ceste, to se pravi od opravkov in hrupa.

Proti večeru jednega najbolj vročih dnij, kar so jih doživeli Parizani to pomlad, je ležala na kameniti klopi knjiga, poleg nje solčnik in košarica za ročna dela, v kateri je ležal batistast robec z ne še dovršeno vezzenino. In ne daleč od te klopi je stala ob pregraji mlada deklica, ki se je ozirala skozi špranjo po pustem prostoru, katerega poznamo.

Skoro isti hip se odpro čisto tiho mala vrata, in vstopi močan mladenič v jopiču iz surovega platna in z zametasto čepico na glavi. Njegove brke, brada in lasje, to vse je bilo v tako skrbnem redu, da je tvorilo veliko nasprotje s to priprosto ljudsko nošo. Hitro in pozorno se ozre okoli sebe, če ga nihče ne vidi in ne posluša, zapre tiho za seboj vrata in po-

Ko zagleda deklica njega, ki ga je pričakovala, a skoro gotovo ne v tej obleki, se prestraši in umakne.

Vendar je mladi mož s svojim ostrim pogledom, ki ga imajo zaljubljeni, že zagledal skozi špranje njeno belo oblačilo in modri pas. Planivši k pregraji, dene svoja usta k majhni odprtini in pravi:

„Ne bojte se, Valentina, jaz sem.“

Mlada deklica se približa.

„O gospod,“ pravi, „zakaj prihajate danes tako pozno?”

Saj veste, da je kmalu čas obeča in da mi je bilo treba mnogo diplomacije in mnogo točnosti, da sem se izmuznila svoji materi, ki pazi na vsak moj korak, svoji komornici, ki me zasleduje, in svojemu bratu, ki me muči, — da morem vezti ta robec, ki, kakor se bojim, še dolgo ne boje gotov. Šele ko se opravičite zaradi svojega poznega prihoda, mi povejte, kaj pomeni ta nova obleka, katero ste izvolili obleči in zaradi katere bi vas skoro ne bila spoznala.“

„Ljuba Valentina,“ pravi mladi mož, „previsoko stojite za mojo ljubezen, da bi se vam drznil govoriti o nji, in vendar, kadarkoli vas vidim, ne morem zdržati in vam povem, da vas obožujem, da mi odmev mojih lastnih besed slajša moje srce, kadar vas ne vidim. Zdaj se vam zahvaljujem naprej, da ste me okregali. To je nekaj krasnega, ker mi dokazuje, ne rečem da ste me pričakovali, pač pa da ste mislili na me. Vedeti hočete vzrok, zakaj prihajam tako pozno in tako preoblečen. Povem vam vse in upam, da mi oprostite. Izbral sem si neki stan.“

„Stan!... Kaj hočete reči s tem, Maksimilijan? Ali sva tako srečna, da o stvarih, ki so nama svete, lahko govorite v šali?”

(Dalje pride.)

zvečer se je pripeljalo v Gorico z vlakom 35 višjih častnikov s svojim spremstvom. Na kolodvoru pa so čakali vsega vkup 3 (reci trije) tujkarji. Častniki so se opravičeno jezili: „Was ist das für ein Nest“? je vprašal eden izmed njih. Prišli so v slovečo Gorico — pa niti voza ne, dobijo na kolodvoru, da bi se peljali v mesto! Koliko to škoduje! Po taki poti se jemlje Gorici še tisti košček imena, ki ga sploh še ima. — Poklicana oblast naj vendar poskrbi, da bo v takem pogledu v bodoče bolje!

Ogenj. — V ponedeljek zvečer je nastal ogenj v prodajalni jestvina Iv. Janeža v ulici Contavalle, ker se je razpočila petrolejska luč. Neravnost je bila velika, ker se je bilo bati, da se unáme petrolej v sodih.

Priljet tat. — 21-letni Jos. Bandel iz Podgore je ukradel v hiši Iv. Trpina v Podgori zlato veržico ter nekaj kron denarja. Prišel je v Gorico, da bi prodal veržico, za njim pa je prišel tudi redar iz Podgore, ki je aretiral malopridneža.

Pristaš rhombškega župana, slavnega očeta Pavlice (ki ne mara za ženske!) je tožil učitelja g. M. v Brjah radi poškodbe, storjene njegovemu otroku v šoli. Pred sodnijo je tožitelj seveda popolnoma propadel. Pamet, pamet je boljši nego hoditi na limanice zapejljivcem! — Pred kratkim smo poročali o razpravi pred sodnijo v Ajdovščini, ko je bilo kaznovanih 15 radi razžaljenja časti tega učitelja v neki ovadbi na šolsko oblast. Mislili so, da opravijo več pri okrožni sodniji v Gorici, pa so se zmotili, ker je bila prva razsodba potrjena. Ravno tisti so uložili še več ovadeb, ki se pa, če se že niso, prav gotovo izjalovijo. Tako pripravljajo od klerikalcev nahujskani ljudje dobremu učitelju, kakor je g. M., grenke ure.

Listnica. — G. M. na B. — Vaš „podlistek“ smo prejeli. Je sicer odber, ali tūča bolj v kak šaljiv list! Zdravi!

Razgled po svetu.

Državni zbor bo sklican v času od 20. do 30. t. m. Sedaj se navaja za dan sklicanja 28. t. m.

V galiskem deželnem zboru je sprejel poljski klub resolucijo, da je patriotska dolžnost ohraniti poljska posestva v poljskih rokah, in da je proti narodnemu interesu, ako se večja zemljišče razkosavajo.

Na državnih železnicah uvedejo v vseh delavnih z novim letom mesto 10 urnega 9½ urni delavnik. Opoludne bo 1½ ure odmora. Ustava za Craogero. — Poroča se, da je knez Nikola dal Črnigrori us ta vo.

Na Ruskem. — Iz Rusije prihajajo poročila o jako resnih nemirih proti židom. Na tisoče in tisoče židov je pobila razjarjena množica.

Carjev ukaz o pomilošenju določa, da se izpremeni dosmrtna ječa v petnajstletno, petnajstletna ječa v sedemletno in pol in štiri letna ječa v prognanstvo. — Peterburški krogovi sodijo, da odstopi v kratkem Trepov. Glavno mesto se je pomirilo. Že dne 3. t. m. so znižali število vojaških patrolj. Odstranjali so barikade, odprte so trgovine in tudi cestna železnica je že vozila. V soboto so bile razobešene zastave na čast carju. Delavci so prenehali staykati toliko časa, dokler zopet ne izbruhne protivladna stavka. Ta čas pa hoče porabiti delavstvo, da izpopolni svojo organizacijo. Poročila iz mest po deželi trde, da se je izboljšal položaj. V soboto so izšli časopisi z epombo, da so jih natisnili, ne da bi bili predloženi cenzuri. Listi hvalijo Witteja, a grajajo Trepova. — Po pogrebu dijaka Baumanna v Moskvi je napadlo dijake več tisoč pravecev takozvane „črne čete“. Streljali so dolgo časa. Ubityh je bilo šest oseb, težko in lahko ranjenih pa 60. — O krvavi protizidovski gonji v Kišnevu poročajo, da so na vrhuncu židovski sovražniki, ki so zasedli tudi kolodvor. Večina židovskih hiš in trgovin je razrušenih. Mesto gori. Žide mečejo v ogenj. — Witte je naznanil v soboto stavkarskemu izvrševalnemu odboru, da so dovoljene zahteve železničarjev. — Revalsko bojno brodovje je odplulo v Helsingfors. Po mestu je razdeljeno vojaštvo. V Vazi so se spopadli v soboto vstaši s kazaki. Kazaki so namreč odstranili razobešeno finsko zastavo in jo nadomestili z rusko. — V soboto sta bili ranjeni v Varšavi dve osebi. Učitelji so sklenili, da hočejo na mestnih šolah poučevati v poljščini. V Odesi je bila vržena v soboto bomba na brzojavni urad. Ubityh je bilo 12 telegrafistov in več težko ranjenih. Ljudstvo je nadaljevalo pre-

ganjanje židov. Oplenili so veliko židovskih trgovin. Požganih je bilo več tovarn. Bolnišnice so prapopolnjene z ranjenci.

Slična poročila prihajajo tudi iz drugih krajev.

Demonstracije. — V Budimpešti je praznovalo okoli 20.000 delavcev zmago-ruskih revolucionarcev s tem, da so priredili ljudski shod ter demonstracijski obhod.

V Solnogradu in Inomostu so se vršile demonstracije za splošno in enako volilno pravico. Mir se ni kalil. V Bencu je demonstriralo 6. t. m. kakih 5000 ljudi za splošno volilno pravico. V Kladnem so bile tudi take demonstracije.

Nove demonstracije so bile v Pragi dne 6. t. m. Demonstracije so bile popoldne in zvečer. Vojaki in orožniki so izpraznili glavne ulice ter potisnili demonstranti v predmestje.

Demonstracije so bile v nedeljo tudi v Trstu.

O demonstracijah z Pragi se še poroča: V nedeljo popoldne ob 10. uri so se začele zbirati na Vaclavskem trgu v Pragi množice delavcev iz vseh krajev na Češkem. Delavci so imeli rdeče zastave ovite s črtno. Ko je zagledala množica policiste, je začela nanje kričati: „Proč s kazaki!“ Vrniti vam hočemo večerajšnji večer! Po posredovanju delavskega voditelja Joba se je policija umaknila. Ob 11. dopoldne se je začela pomikati 50.000 oseb broječa množica, ki se je pa še pomnožila med izprevodom. Nosili so 10 rdečih zastav. Dijaki so demonstrirali proti profesorju Riegerju, ki je nastopil v deželni komisiji proti predlogu dr. Baxa za splošno volilno pravico. Ob pol eni popoldne je nastopilo vojaštvo, ki je zdprlo notranje mesto in razkropilo množico. Po mestu so jezdile dragonske patrolje. Ob dveh je bilo mirno, vojaštvo je odšlo v vojašnice ob 4. popoldne. — „Rešilna družba“ je obvezala 15 težko ranjenih oseb in veliko oseb, ki so bile lahko ranjene. V češkem gledališču so nehali popoldansko predstavo „Evgen Onegin“ zaradi nemirov predno so začeli igrati tretji akt. Praški policijski načelnik je izdal ukaz, ki opominja na mir in grozi s strogostjo, ako se ponove nemiri.

Situacija se je proti večeru še poslabšala in dobila popolnoma revolucionarni značaj. Na tisoče in tisoče oseb se je vračalo od slavnosti v spomin bitke na Beli Gori. Ob notranjem mestu so stopili množici nasproti dragonci. Množica je metala vsled tega na dragonce kamne in streljala nanje iz revolverjev. Dragonci so potegnili gole sablje in ranili številno oseb, a tudi med dragonci je mnogo ranjenih. Demonstrantje so se opetovano zbrali, naškočila jih je policija, ki se je pa le z udarci sabelj mogla izbiti in rešiti iz vedno bolj jo objemajoče množice. Še-le ko je došlo vojaštvo in je pričelo posredovati, se je množica bežeč umaknila. Na Karlovem trgu pa je množica zgradila barikado, katero so potem vojaki in policaji odnesli. Položaj v predmestjih je bil še bolj kritičen. Velika množica je v Žičkovo pobila s kamni vsa okna na glavarstvu in davkarji in izrgala železna omrežja. V Smihovu so pobita vsa okna politične oblasti. V Kraljevih Vinohradih je množica pobila okna na okrajnem glavarstvu, streljala in metala kamne na policaje. Tudi v drugih praških predkrajih so bile velike, krvave demonstracije. Zvečer je prišlo na pomo praskemu vojaštvu vojaštvo iz Časlave. — Okolu polnoči so demonstracije v predmestjih še trajale. Množica je pobijala okna neljubih oseb s kamni. Po polnoči, na nekaterih točkah že ob 11. je vojaštvo odšlo v vojašnice, a je ostalo pripravljeno.

Pristojbina za Inozemce v Ameriki. — Vlada v Newjorku je določila, da vsak inozemec, ki pride v Zvezne države, mora plačati pristojbine 10 frankov, ter da se ima ta pristojbina strogo izterjevati.

Kranjski deželni zbor. — Glede sorske afere, o kateri smo zadnjič obširneje poročali, so stavili napredni poslanci vprašanje do deželnega predsednika:

1. Kako opravičuje gospod deželni predsednik umešavanje okrajnega glavarja v zadevo sorskega župnika, in kako opravičuje pred vsem, da je omenjeni vladni funkcionar z orožniško silo izvedel zaukazbe, izdane od cerkvene oblasti?

2. Ima li gospod deželni predsednik voljo, v bodoče kaj takega zabraniti, v predloženem slučaju pa zaukazati ostro preiskavo proti okrajnemu glavarju, ki se je vtikal v zadeve, katere ga nič brigale niso, ter s tem zakrivil, da je v Sori kri tekla?

Posl. Hribar je utemeljeval svoj predlog za volilno reformo, rekč med drugim:

Splošna in enaka volilna pravica je še le v zadnjem času postala aktualna. Nasprotuje tej reformi oni, ki so dobili iz volilnih časov posebne privilegije, ki so jim omogočali gospodovati v državi. Poleg teh so nasprotniki splošne in enake volilne pravice tisti, ki se boje, da bi prišla do veljave narodna volja. Že se čujejo glasovi, da so Nemci nasprotni iz narodnostnih ozirov splošni in enaki volilni pravici. Govornik omenja dogodkov v Rusiji in poudarja, da reakcija in dvorska kamarila sta še jako močni. „Justitia fundamentum regnum“ je nad cesarskim dvorom zapisano le za parado. Kakor mumije so ti ljudje, ki hočejo, naj se pravice dele po davkih. Posredni davek plačuje vsakdo, še zrak in voda sta obdačena. In vsakdo mora dajati krvni davek. Drugače bi bilo, če bi se imel ozir na izobraženost. Nekateri mislijo, da naj se volilna pravica omeji na tiste, ki znajo čitati in pisati. Država je sama kriva analfabetov, teh pa ni treba izključiti od volilne pravice. Svobodomiselnim strankam se ni bati splošne volilne pravice. Dr. Šusteršič misli, da bo to njegovi stranki koristilo. Morda ima prav za nekaj časa. Ali gre se za bodočnost. Prosveta napreduje in ž njo pride tudi preobrat. Splošna in enaka volilna pravica bi dobro vplivala na organizacijo svobodomiselnih strank, med katere štejem tudi socijalne demokrate. Pred vsem se mora vpeljati za državni zbor. Načelno se ujemamo s predlogom klerikalcev, (namreč s premembo za deželno-zborski volilni red) ali mi hočemo to, kar je mogoče doseči, zato naj bi se klerikalci pridružili predlogu napredne stranke. Tisti razlogi, ki govore, da naj se splošna in enaka volilna pravica uvede za drž. zbor, ne veljajo za deželni zbor, ali vzlic temu smo za to, da se uvede taka pravica za dež. zbor. Kočno zahteva napredna stranka, da se zagotovi volilna svoboda. Svobodna volitev je prvi pogoj za ustavno življenje. Če hočemo v resnici doseči namen volilne pravice, moramo želiti, naj bodo volitve svobodne. Naš predlog opozarja, da mora dana biti garancija proti zlorabi vere in cerkve v volilne namene. (Burno ploskanje in živio-klici na galeriji). Malokdaj in malokje se je v tem oziru toliko grešilo kakor pri nas. Pri zadnjih volitvah se je pokazalo, kako nepravilno se da vplivati na volitve od duhovnikov. Duhovnik je državljan kakor vsak drugi, ali duhovnik ne sme pri agitaciji priti v nasprotje s svojim znanjem. Grozilo se je ljudem, da ne dobe odveze, da ne bodo prevideni itd. Ali je mogel tak volilec še svobodno voliti? Na prižnici je duhovnik slikal peklenške muke, potem pa šel, sklicuje se na to agitirat. Ali more tak človek svobodno voliti? V vsakem takem slučaju je volilec prodal svoj glas. Pri zadnjih volitvah so nekateri klerikalci v Ljubljani kupovali glasove. Ali ni volilec, ki stavi vse svoje upanje na življenje po smrti, za večjo vrednost prodal svoj glas, kakor tisti, ki ga je oddal za denar? O tem bi ne bilo treba govoriti v tej zbornici, ako bi se od drugod vmes poseglo. Škofje zahtevajo to in imajo posebne nagrade za duhovne agitatorje.

Vojaški oddelek za reševanje pijancev. — Po uzorcu iz Londona se je osnoval tudi v Berolinu oddelek, ki ima nalogo, reševati pijane ljudi. Služba začne ob 12 po noči do 3½, ko se razidejo ljudje po kavarnah in ulicah. Ko naletijo na pijane ljudi, jih peljejo domov, če ne more hoditi, ga nesejo.

Občni zbor podpornega društva za slovenske visokošolce na Dunaju bo v torek 14. novembra t. l. ob šestih zvečer v dvorani „Slovenske Besede“, Dunaj, I. Fleischmarkt 10. (vhod Drachengasse 3). Društvo je letos podpiralo nad sto revnih vseučilišnikov. Zato prosi odbor najljudneje, da kdor le količkaj more, priteče društvu na pomoč. Vsako darilo bode hvaležno sprejel društvo in blagajnik gosp. Dr. Klement Seshun, dvorni in sodni odvetnik na Dunaju, I. Singerstr. šte. 7.

Strešna družinska drama v Trstu. — V hiši št. 58 v ulici Media je stanoval pred nekaj tedni 37 letni inženir Henrik Grenham s svojo ženo Pijo in dvema hčerkama: 4 in pol letno Henriketo in 2 in pol letno Marijo. Neke dan je bil Grenham zvedel, da žena krši zakonsko zvestobo. Ko se je prepričal, da je to res, se je takoj ločil od nje ter šel stanovat k svoji materi v ulico Stadion št. 8., dočim je šla žena s hčerkama stanovat k neki družini v ulici della Stazione št. 8. V soboto predpoludne je bil šel Grenham, da obišče svoji hčerki. Prišedši k njima ju je našel sam, ker je bila šla njegova žena po nekkih opravilih. Vporabil je to priliko in vzel de-

kleciti s seboj, rekši, da ju sprovede malo na sprehod. Ko je prišla Pija nazaj svoje stanovanje, so je povedali, da je bil tam nje mož in da je vzel deklici s seboj. Ona je čakala, da jo privede nazaj, a ko je videla, da ga-le ni, je šla k njegovemu bratranecu Albertu Grenham in ga naprosila, naj polzve, kje da je nje mož z dekletoma. Šele pozno zvečer je zvedel pri Henrikovem bratu Dickyju, da je bil Henrik s hčerkama tam, a da je bil odšel kake pol ure prej. Vedoč, da Henrik ima še vedno v najemu stanovanje v ulici Media, je šel Albert tja, a našel je stanovanje zaprto. Drugo jutro se je zopet vrnil tja, a to pot je našel stanovanje odprto. Vstopil je in iskal bratranca po raznih sobah. Slednjič je pogledal v malo sobico. Groza ga je pretresla, ko je odprl vrata te sobice in pogledal vanjo. Na tleh sredi sobice je ležal vzrak njegov bratranec Henrik, držec v vsaki roki revolver, a na zofi sta ležali dekletci. Henrik in starejša hčerka, Henriketa, sta bila mrtva, a mlajša hčerka, Marija, je le še komaj dihala. Henriketa je bila vstreljena v prsi, Marija dvakrat v glavo. On, njuju nesrečni oče se je pa ustrelil z revolverjem v usta. Albert je takoj obvestil policijo. Pozvan je bil zdravnik z zdravniške postaje, ki je da Marijo takoj prenesti v bolnišnico, dočim ni mogel pri ostalih dveh opraviti ničesar drugega, nego konstatovati smrt.

Politično društvo „Edinost“ v Trstu je imelo v nedeljo svoj občni zbor, v katerem se je omenjalo, da se je odbor v minole upravnem letu pečal zlasti s šolskim vprašanjem, o katerem je upati, da se reši ugodno. Predsednikom je izvoljen Iv. Gorjup.

Dr. Rybář je govoril o splošni volilni pravici in o narodni avtonomiji ter je predlagal nastopno resolucijo, ki je bila soglasno vsprejeta. — Občni zbor političnega društva „Edinost“ pozivlja vlado, da predloži čim prej državnemu zboru zakonsko osnovo, s katero naj se uvede narodna avtonomija in splošna enaka in direktna volilna pravica, brez ozira na takozvano posestno stanje in na podlagi proporcionalnega volilnega sistema. — G. Godina je predlagal, naj bi odbor političnega društva sklical velik ljudski shod, na katerem bi se manifestiralo za splošno volilno pravico.

Shod v Trstu. — Pol. društvo „Edinost“ v Trstu sklicuje velik manifestacijski shod za splošno, jednako, direktno in tajno volilno pravico. Vršil se bo v nedeljo ob 10. uri dop. v veliki dvorani „Narodnega doma“.

V štajerskem deželnem zboru je utemeljeval posl. Resel svoj predlog glede spremembe občinskega volilnega reda. Posl. Kern je omenjal, da davčne oblasti gledé osebne dohodarine postopajo krutejše nego ruska birokracija.

V koroškem deželnem zboru je predlagal posl. Waldner, naj bi vzela dežela v najem državno užitnino. Dobernig je predlagal, naj se uvede monopol na užigalice, Ghon je zahteval spremembo občinskega volilnega reda z ustanovitvijo 4. volilne kurije.

Proti ženskim klobukom v gledališču. — V dveh gledališčih v Rimu so bile pred kratkim bučne demonstracije proti damam, ki sedijo s svojimi velikimi klobuki na glavah v gledališču ter za njimi sedetim ovirajo pogled na oder. V gledališču Costanzi je nekaj dam takoj snelo klobuke z glave, druge pa so odšle razžaljene iz gledališča ob ironičnem smehu in ploskanju občinstva. Pozneje se je zgodila taka demonstracija s klicem: Doli z ženskimi klobuki tudi v Milanu v gledališču „Scala“.

Japonski vojni letniki se vračajo iz Rusije v domovino, in sicer jih je šlo te dni domov 1800 preko Berolina in Hamburga.

Triglav v Gradcu. — Pri zadnjem občnem zboru si je akad. teh. društvo „Triglav“ izvolilo sledeči novi odbor: Predsednik: stud. teh. V. Plehan, podpredsednik: stud. iur. M. Kranjc, tajnik: stud. phil. J. Pirnat, blagajnik: stud. med. V. Tajnšek, knjižničar: stud. phil. R. Cimerman, gospodar: stud. iur. M. Hrašovec, odbor. namestnik: stud. phil. J. Kelemina.

Književnost.

Trijo tleki. — Burka v dveh dejanjih. Napisal Jaka Štoka v Trstu. Dobiva se po 50 vinarjev, po pošti 10 vinarjev več, pri pisatelju Jaki Štoka v Trstu (Narodni dom) ter v knjigarnah A. Gabrščka v Gorici in L. Schwentnerja v Ljubljani.

Ilustr. narodni koledar 1906. — V lasti in zalogi „Zvezne tiskarne“ v Celju je izšel ilustrirani koledar za leto 1906. z zanimivom berilom in lepimi slikami. Broširan stane K 1, vezan K 1:50; s poštnino pri prvem K 1:20, pri drugem K 1:70.

Zaostalo razvitje dojenčkovih mišic in kostij radi rakitičnih, škrofuloznih in podedovanih syphil. boleznij itd. se spet omogoči ter objednem uredi pre-

bavo, ako se dojenčka vzgaja — poleg druge. specifične oskrbe — s Kufekejevo redilno moko za otroke. Bogata vsebina lahko prebavljive beljakovine

katero ima Kufekejeva moka, vpliva na rast mišic. mineralne tvarine katere vsebuje ta moka pa pospešujejo pomanjkljivo rast okostja. Poleg tega urejuje

Kufekejeva moka večinoma neredno otročjo stolico ter s tem blagodejno vpliva na redno hrano in zdravlje otrok.

Kdor ljubi kakao in čokolado, temu bo priporočena
Ivana Hoffa
Kandol-Kakao
ki ima najmanj tolike v sebi, je torej najlaže prebaven, ne povzroča nikoli zaprtosti in je ob najboljšem okusu izredno poceni.
Pristen samo s imenom
Ivana Hoffa
in s levo varstveno znamko.
Zavoji po 1/4 kg 90 vinarjev
1/2 " 60
Dobiva se povsod.

ANTON IVANOV PEČENKO

Gorica

priporoča svojo

veliko zalogo pristnih belih in črnih vin iz lastnih in drugih priznanih vinogradov; plzenjskega piva „prazdroj“ iz sloveče češke „Mešanske pivovarne“ in domačega žganja I. vrste v steklenicah, katerega pristnost se jamči.

Zaloga ledu, kateri se oddaja le na debelo od 50 kg naprej.

Vino dostavlja na dom in razpošilja po železnici na vse kraje avstrijsko-ogrske države v sodih od 56 litrov naprej. Na zahtevo pošilja tudi uzorce.

Cene zmerne. Postrežba poštena in točna.

Odlikovana pekarija in sladničarna.

Karol Draščik,

pekovski mojster in sladničar v Gorici na Kornu v (lastni hiši.)

Priporoča vsakovrstno pecivo, kolače za birmance, torte itd.

Priporoča se slavnemu občinstvu za mnogobrojna naročila ter obljublja solidno postrežbo po jako zmernih cenah.

Prodaja tudi različne moke.

Vydrova tovarna hranil,

Praga VIII.

izdeluje in priporoča

Vydrovo žitno kavo.

Juhni pridatek znamka „Vydra“.

Juhne konzerve (grahove, lečne, gobove in riževe).

Oblati (specijalitet): „Dessert délicat“ in masleni oblati).

Šumeči limonadni bomboni „Ambo“

Dišava za pecivo „Buhtin“.

NAPRAVITE POSKUS!

Kolekija vseh teh izdelkov 3 K 20 v in poštnina.

Iščemo

v vsakem mestu, trgu in večji vasi na Kranjskem in Primorskem po enega zastopnika za prodajo naših zelo praktičnih in cenih strojev za prati, ki kupi vsaka razumna gospodinja.

Raflaktira se le na vestne in marljive osebe, katere morejo tudi jamčiti za svoje odjemalce.

Zembruski & Comp.

— Trst. —

Via Lodovico Ariosto št. 2.

Razglas.

Ker bo zahvaljna nedelja v Kobaridu dne 19. novembra, držal se bode navadni trg dne 20. novembra t. l. v Kobaridu.

Župan. Jo Kobarid.

Nova

slikarska obrt

v Gorici, ulica Morelli št 9.

Najzanesljiveje izvršuje pleskarskih, lakirarskih, napisnih in soboslikarskih strokovnih del. Specijalitet v imitaciji lesovja.

Svojim rojakom v mestu in na deželi se za mnogobrojna naročila toplo priporoča

udani

Jos. Makovec.

Andrej Fajt

pekovski mojster

v Gorici Corso Franc. Sius. št. 2.

filijalka v isti ulici št. 20.

Sprejema naročila vsakovrstnega peciva, tudi najfinejšega, za nove maše in godove, kolače za birmance, poroke itd. Vsa naročila izvršuje točno in natančno po želji naročnikov.

Ima tudi na prodaj različne moke, fino pecivo, fina vina in likerje po zmernih cenah.

Za veliko neč priporoča goriške pinec, polico itd.

Mehanična delavnica

z električno gonilno silo

Fran Lipizer v Gorici

Semeniška ulica št. 14.

Popravlja bicikle, motocikle, vodne in plinove vpejljave, električne zvonce.

Izvršuje električne vpejljave itd. po zmernih cenah.

Popravlja kmetijske stroje.

Izvršuje tudi strgarska dela v železu.

J. Primožič

optik

naznanja, da je otvoril svojo delavnico v ulici Vetturini št. 3.

Na prodaj ima: očala, zlata in niklasta, vse številke, barometre, toplomere, zdravniške toplomere, kukala, vage za vina in špizite, različne mikroskope ter druge v to stroko spadajoče reči.

Sprejema popravila ter pošilja ista na željo domov ter je sploh občinstvu razpoložljiv z najboljšim blagom.

5 kron in še več zaslužka na dan.

Družba za domača dela in strojev za pletenje.

Iščejo se osebe obojega spola za pletenje na našem stroju. Lahko in hitro delo skozi celo leto. Ni treba nobenih znanostij. Se ne gleda na oddaljenost in delo prodajamo mi.

Družba za domača dela in strojev za pletenje **Tomas H. Whittick & Co** — Praga trg sv. Petra 7. I. 434. — Trst, ul. Campanile 13—434.

Mizarski pomočnik

dobro izurjen pri mizarskih strojih, kateri si zna sam napraviti potrebno orodje (klinje i. t. d.) za stroje, se sprejme pod jako ugodnimi pogoji.

Nemmožen ni treba, da se predstavi.

Natančneja — pojasnila — daje upravništvo lista »Soče«.

Podpisani priporoča slavnemu občinstvu v Gorici in na deželi svojo

prodajalno jestvin.

V zalogi imam kavo vseh vrst, različne moke iz Johmanovega in Majdičevega mlina, dalje imam različne pijače kakor francoski konjak, pristni kranjski brinovec, domači tropinovec, izvrsten rum, maršalo, malaga, istrijsanski refošk, kavo in vžigalice družbe sv. Cirila in Metoda, testenine Žnidaršič & Valencič itd. Več vrst olja.

Pošilja se po pošti najmanj 5 kg.

Josip Kutin

v Gorici. — Semeniška ulica št. 1.

Najcenejša poprava dvakoles

pri

BATJELU

v Gorici, Via Duomo št. 3.

Zastopstvo dveh tovaren.

Šunka

s kožo, kilo po 1.05 gld., brez kosti 1.20 gld., plečeta brez kosti po 95 kr., slanina in suho meso po 90 kr., prešičevi in goveji jeziki po 1.20 gld., glavina brez kosti po 50 kr.

Salame dunajke po 85 kr., à la krakovske, fine po 1.10 gld., iz šunke zelo priljubljene po gld. 1.25 — **Velike klobase** ena 20 kr.

Kislo zelje po 7 gld. za 100 kilo brez sodečkov.

Slivovka, brinovec, pristen, liter po gld. 1.20. — To priznano dobro blago pošilja po povzetju od 5 kil naprej prekajevalec in razpošiljalec živil

Janko Ev. Sirc v Kranju.

Ženitna ponudba.

Udovec, 44 let star, z dvema otrokoma, bivajoč v tržaški okolici v dobrem položaju in s pravico do penzije, želi poročiti pošteno in pridno gospico kake dobre hiše iz dežele, ki bi imela nekaj dote in bi ne bila čez 30 let stara.

Ponudbe do 15. novembra pod N. N., Trst, Sv. Ivan, št. 465.

Štampilje iz kavčuka

vseh velikostij in oblik kakor tudi v obliki žepne ure, medaljona, svinčnika, z datumom itd. za zasebnike, društva, urade, banke, samostojne tiskarne iz kavčuka z odnosnimi stroji itd.

Naročila sprejema

„Goriška Tiskarna“ A. Gbrščeka

v Gorici, Gosposka ulica št. 7.

Uzorci štampilj so na razpolago.

Igralci citer

dobijo 5 komadov muzikalij za citre in cenik zastoj pri J. NEUKIRCHNER, Görkan (Češko).

Trgovsko-obrtna registrovana zadruga v Gorici

z neomejenim jamstvom

vabi svoje p. n. člane na

izvenredni občni zbor,

kateri se bode vršil v prostorih »Trgovskega Doma«, cesta Josipa Verdi št. 24 I. nadstropje v petek dne 24. novembra 1905. ob 6. uri zvečer.

DNEVNI RED:

Prememba pravil.

Načelstvo.

„Narodni kolek“ koleke, poštne znamke in vse poštne vrednostnice prodaja
Knjigarna A. Gabršček.

V GORICI

Težališče Jos. Verdi št. 45.

M. GÁL

CENTRALA: v Trstu Corso 4.

Priloga vsakovrsne priprave za bolnike kakor: ovitke Fresnitz, torbe za led, priprave za ogrevanje trebuha, elastične nogovce, ortopedične aparate, gobe in cevi iz gumija, sterilizirane vato dr. ja Bruns, klisopumpe, mlečne pumpe, cizke, umivalnice za želoec, umivalnice „Ladys Friend“, zračne blazine za bolnike itd.

„Goriško vinarsko društvo“

(vpisana zadruga z omejeno zavezo)

v Gorici

ima v svojih zalogah in prodaja

naravna in pristna vina

z Brd, z Vipavskega in Krasa.

Razpošilja na vse kraje od 56 litrov dalje.

Uzorce vin pošilja na zahtevo. Cene zmerne, postrežba točna in reelna.

Sedež društva: Gorica, ulica Barzellini 22.

Ako hočete zares

kupiti, vedno solidno in lepo blago po primerno nizkih cenah in se ne pustiti samo radi nizkih cen slepiti, Vam morem s prepričanjem zagotoviti, da se blagovolite obrniti zaupno, v Vašo popolno zadovoljnost, ob vsaki potrebi do domače tvrčke

J. ZORNIK - Gorica

sedaj Gosposka ulica št. 10.

ki nudi največjo zalogo vedno zadnjih novosti krasnih okraskov za obleke perila in ovrtnice za gospode, solčnikov, dežnikov, svil, modercev, predpasnikov, pasov itd.

Zaloga vseh potrebščin za g. šivilje in krojače.

Trgovsko-obrtna registrovana zadruga

z neomejenim jamstvom v Gorici.

V svojem „Trgovskem Domu.“

TELEFON ŠT. 80.

Hranilne vloge obrestuje po 4%, — večje, stalno naložene najmanj na jedno leto, po dogovoru — Sprejema hranilne knjižice drugih zavodov brez iz gube obrestl. — Rentir. javek plačuje zadruga sama.

Posejila daje na poroštvo ali zastavo na 5-letno odplačevanje v tedenskih ali mesečnih obrokih, — proti vknjižbi varščine tudi na 10-letno odplačevanje

Zadrugaški vplačujejo za vsak delež po 1 krono na teden, t. j. 260 kron v petih letih. Po zaključku petletja znaša vrednost deleža 300 kron.

Stanje 31. decembra 1904:

Deleži: a) podpisani . . . . . K 1.058.400—
b) vplačani . . . . . 319.684—
Deno posejila . . . . . 1.900.302—
Vloga . . . . . 1.991.340—

Anton Potatzky v Gorici.

Na sredi Raštelja 7.

TRGOVINA NA DROBNO IN DEBELO.

Najceneje kupovališče nraberškega in drobnega blaga ter tkanil, proje in nitij.

POTREBŠČINE

za pisarice, kadilce in popotnike.

Najboljše šivanke za šivalne stroje.

POTREBŠČINE

za krojače in šovlarje.

Svetinjice. — Rožni vencl. — Mašne knjižice.

Mašna obuvala za vse letne čase.

Posebnost:

Semena za zelenjavo, trave in detelje.

Najbolje oskrbljena zaloga za kramarje, krošnjarje, prodajalce po sejnih in trgih ter na deželi. 3 35-8

Gorica * Gorica

Hôtel

„pri zlatem jelenu“

v trgovskem središču nasproti nadškofjski palači. — Sobe za prenočišča po zmernih cenah. — Velik jedilni salon, poleg stekleni salon s teraso. — V poletnem času prijeten vrt z verando. — Sobe za klube, društva, za sklenjene družbe. — Izborna kuhinja. Domača in tuja vina. Izvirno pilzensko »prazdroj«-pivo.

A. vd. Berini - Gorica

Šolska ulica št. 12

velika zaloga oljkega olja

prve vrste

najboljših vrst iz Istre, Dalmacije, Molfette, Bari in Nice

s prodajo na drobno in debelo.

Prodaja na drobno: K — 56, — 64, — 72, — 80, — 88, — 96, 1'12, 1'20, 1'36, 1'44, 1'60, 1'80, 2'

Na debelo cene ugodne.

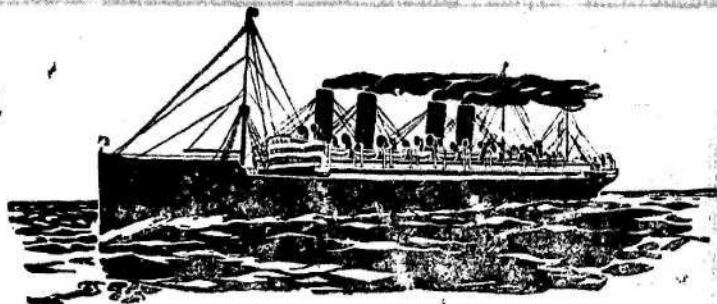
Pošilje poštnine prosto na dom. Posodo se pušča kupcu do popolne vporabe olja; po vporabi se spet zamenja s polno

Fravi vinaki kle in navaden. Zaloga mila in sveč.

Cene zmerne.

Najcenejša in najhitrejša vožnja v Ameriko je s parniki „Severonemškega Lloyd“.

Iz
Bremna
v
New
York

s cesarskimi brzoparniki „KAISER WILHELM II.“, „KRONPRINZ WILHELM“ in „KAISER WILHELM der GROSSE“.

Prekmo ska vožnja traja samo 5 - 6 dni.

Natančen, zanesljiv poduk in veljavne vozne listke za parnike gori navedenega parobrodnege društva kakor tudi listke za vse proge ameriških železnic dobite v Ljubljani edino le pri

EDVARDO TAVČARJU, Kolodvorske ulice št. 35

nasproti občeznani gostilni „pri Starem Tišlerju“.

Odhod iz Ljubljane je vsak torek, četrtek in sobota. — Vsa pojasnila, ki se tičejo potovanja, točno in brezplačno. — Postrežba poštna, reelna in solidna. Potnikom, namenjenim v zapadne države kakor: Colorado, Mexiko, Californijo, Arizona, Utah, Wioming, Nevada, Oregon in Washington nudi naše društvo posebno ugodno in izredno ceno čez Galveston. Odhod na tej progi iz Bremna enkrat mesečno.

Tu se dobivajo pa tudi listki preko Baltimore in na vse ostale dele sveta, kakor: Brazilijo, Kubo, Buenos-Aires, Colombo, Singapore v Avstralijo itd.

POZOR!! BERITE!!

„Goriška Tiskarna“ A. Gabršček

priporoča svojo

ново knjigoveznico

moderno urejeno ter preskrbljeno z vsemi potrebnimi stroji.

Sprejema naročila na

— elegantne in fine vezbe knjig, —

protokolov, map ter izvršuje vsa v knjigo vezko stroko spadajoča dela.

Izdelek ukusen in po zmernih cenah.

Ravnokar je izšla knjiga

Metodika zemljepisnega pouka

v ljudski šoli

razkazana na svojem razvoju.

Spisal Gabriel Majcen.

Tiskala in založila »Goriška Tiskarna« A. Gabršček v Gorici.

Cena: broširana K 2.—, trdo vezena K 2:60,

po pošti 20 vin. več.

Prva konsumna zaloga olja

Henrik Curiel

Tekališče Jos. Verdi 42. GORICA Tekališče Jos. Verdi 42.

Specialiteta **oljkega olja**

Jedino olje

po 28 kr.

Srednje vrste	à 32 kr.	liter
fine	„ 36	„
iz Istre	„ 40	„
Corfu	„ 48	„
Bari	„ 56	„
Molfette	„ 64	„
Provence	„ 72	„
Monte	„ 80	„
S. Angelo	„ 80	„
Luke	„ 96	„

Sprejemajo se naročila v posodah od 10, 15 litrov, katere se prepusti stranki, dokler jih rabi.

Brezplačno pošiljanje na dom.